

IslamHouse.com

مجلس
التشاور
والتشريع
Urdu Center

التوسل المشروع والممنوع

የተፈቀደ እና ያልተፈቀደ ተወሰኑል

አድጋ
ዐቢይህ ቢን ዐቢዩልሐሚድ አል-አሰፊ
ጎርጎም
ጋሊ ማህጸ ለገጉማ
አርማት
ቬክ ጆማል ቬክ ሙሐመድ

Amharic
አማርኛ
ግንባቢ

Amharic
አማርኛ
أمهري

التوسل المشروع والممنوع

تأليف

عبدالله بن عبدالحميد الأثري

ترجمة

الداعية غالي أبابور

مراجعة

الداعية جمال محمد أحمد

أعد هذا الكتاب وصمّم من قبل مركز أصول، وجميع الصور المستخدمة في التصميم يملك المركز حقوقها، وإن مركز أصول يتيح لكل مسلم طباعة الكتاب ونشره بأي وسيلة، بشرط الالتزام بالإشارة إلى المصدر، وعدم التغيير في النص، وفي حالة الطباعة يوصي المركز بالالتزام بمعاييرها في جودة الطباعة.

+966 504 442 532

+966 11 445 4900

+966 11 497 0126

P.O.BOX 29465 Riyadh 11457

osoul@rabwah.com

www.osoulcenter.com

በኢሊህ ስም እጅግ በጣም ርህሩህ
እጅግ በጣም አዛኝ በሆነው

1	የተፈቀደ እና ያልተፈቀደ ተወሰሱ	9
2	የተወሰሱ ትርጉም	11
3	የተወሰሱ አይነቶች	13
4	የተከለከለ ተወሰሱ እና አይነቶቹ	17
5	ተወሰሱን አስመልክቶ ሙስሊሞች ከሐቅ ያፈነገጡባቸው ምክንያቶች	25

የተፈቀደ እና ያልተፈቀደ ተወሰሱል

ምስጋና ለዓለማቱ ጌታ ለአላህ ይገባው። እዝነትና ሰላም በአላህ መልእክተኛ የነቢያቶች መደምደሚያ በሆኑት፣ በቤተሰቦቻቸው፣ በባልደረቦቻቸውና እስከቂያማ ድረስ እሳቸውን በተከተሉ ላይ ይስፈን።

በመቀጠል፡- አብዛኛው የአህሊትና ወልጅማዓ ዓሊሞች ተወሰሱል እንደሚፈቀድ ተስማምተዋል። ለዚህም ማስረጃ ከቁርአንና ስሒሕ ከሆነ ሐዲስ አቀረቡ። ግን የተወሰኑ ሙስሊሞች በቁርአንና ሐዲስ፣ እንደዚህም የዚህ ኡማ ቀደምቶች ስራ ዉስጥ የመጣ የተወሰሱል ስርዓት ግንዛቤ አስቸገራቸው። ከኢስላም መሰረታዊ መርሆዎችና የነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) መመሪያ ጋር የሚቃረን የተሳሳተ ግንዛቤ ያዙ። ለዚህ ግንዛቤያቸው ደዲፍ እና መውደዕ (የተፈበረከ) ሐዲስ ማስረጃ አቀረቡ። እንደውም ከዚህ ራቅ ብለው ሄዱና ተወሰሱልን አስመልክተው የመጡትን የቁርአን አንቀጾችን ከተሳሳተ ግንዛቤያቸው ጋር እንዲስማማ አጣመው ተረጎሙ።

ሁላችንም የሚንስማማበት ነጥብ አለ። እሱም እኛ የቁርአንና የሐዲስ ግንዛቤ ዉስጥ ካልተስማማን ወደ ደጋግ ሰለፎች የሰላጦችና ታቢዎች ግንዛቤ እንመለሳለን የሚል ነው። ምክንያቱም እነሱ ከሁሉም በተሻለ

ወደ ሁለቱ ወሕዶች ቅርብ ናቸውና። እነሱ በነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) ምስክር የሰሰቱ በላጭ ክፍለ ዘመን ሰዎች ናቸው። ነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) እንዲህ አሉ “በላጭ ሰዎች የኔ ክፍለ ዘመን ናቸው። ከዚያም እነሱን የሚከተሉ ናቸው፤ ቀጥሎም እነሱን የሚከተሉ ናቸው።” ቡኸሪ ዘግበውታል።

ከዚህ በመነሳት ማንኛውም በአላህና በመጨረሻ ቀን ያመነ ሰው ስሜትን ከመከተል መራቅ አለበት። ምክንያቱም እሱ ከአላህ (ሱወ) መንገድ ያጠማልና። ቀደምት ሰለፎቻችን የነበሩበትን መንገድ መከተል አለበት። ከዚህ መሰረታዊ መርህ በመነሳት ይህችህ ጭቅጭቅ የበዛባት፣ የቢድዓና ስሜት ተከታይ ሰዎች ዘንድ እንደሚንመለከተው ብዙ ሰዎች የተሳሳቱበትን ጉዳይ ማብራራት ፈለግኩኝ። ከአላህ (ሱወ) እርዳታን ጠየኩኝና ተወሰሱን አስመልክተው ቁርኣንና ሐዲስ ወስጥ የመጡ ማስረጃዎችን ሰበሰብኩኝ። ኒያዬ እኸላለ እንዲኖረውና ራዕዩም ትክክል እንዲሆን አላህን ለምናለውኝ። እሱ ቸርና ለጋሽ ነውና።

የተወሰሱ ትርጉም

ተወሰሱ በቋንቋ ደረጃ ወደ ግብ የሚያደርስ ምክንያትና ወደ ሚፈለገው ነገር መቃረብ ነው። በተስፋ ወደሱ መድረስ ነው። ሌላ ትርጉምም አለው። እሱም ንጉስ ዘንድ ደረጃና ቀረቤታ ማግኘት ነው።

በሽሪዓዊ አተረጋጎም ደግሞ ወደ አላህ የሚያቃርብ የተፈቀደ ምክንያትን መተግበር፣ ወደ አላህ ወዴታ የሚያደርስ ዒባዳና በመልእክተኛው አንደበት የተፈቀደን ነገር መስራት፣ ይህም አላህ ዘንድ የላቀ ደረጃ ለማግኘት፣ ወይም ጥቅም በማምጣትና ጉዳትን በመከላከል ጉዳይን ለማስፈፀም ወይም በአዲንያና በአኸራ የሚጠቅሙ ነገሮችን ለማግኘት የሚሰሩ ስራዎች ናቸው። ተወሰሱ (ወደ አላህ መቃረብ) እሱ በፈቀደ ነገር እንጅ አይሆንም።

ተወሰሱ በሶስት ነገሮች ላይ የተመሰረተ ነው።

- 01 የሚንቃረበውም ወደ አላህ (ሱወ) ነው።
- 02 ለመቃረብ የሚፈልግ፣ እሱም ደካማ የሆነ ጉዳይ እንዲፈፀምለት የሚፈልግ ባርያ ነው።
- 03 መቃረቢያ፡- እሱም ወደ አላህ (ሱወ) የሚያቃርብ መልካም ስራ ነው። እሱም “ወሲላ” (መቃረቢያ) ይባላል።

ይህች መቃረቢያ (ወሲላ) ወደ አላህ የሚታቃርብና ጉዳይን የሚታስፈፅም ጠቃሚ እንዲትሆን ቀጣዩን መስፈርት መጠበቅና የሚቃረበው ሰው ዘንድ መኖሩ ግዴታ ይሆናል። እነሱም፡-

- ❁ ወደ አላህ ለመቃረብ የሚፈልግ ባርያ ደግ ሙእሚን መሆንና በስራው የአላህን ፊት መፈለግ አለበት።
- ❁ የሚያቃርበውም ስራ በሱ ወደርሱ እንዲንቃረብበት በአላህ የተፈቀደ መሆን አለበት።
- ❁ ስራው የተፈቀደና ከነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) ሱና ጋር የሚስማማ መሆን አለበት። በሱ ላይ አይጨምርም ከሱም አይቀንስም። ከተቀመጠለት ጊዜና ቦታ ውጭም አይሰራውም።

ከዚህ በመነሳት ከሙእሚን ውጭ ያሉ ሰዎች የሚሰሩት ስራ ወደ አላህ መቃረቢያ አይሆንም። እንዲሁም ቢድዳም ወደ አላህ መቃረቢያ አይሆንም።

የተወሰኑል አይነቶች

የሱና ዓሊሞች ተወሰኑልን በሁለት ክፍለውታል። እነሱም፡

የተፈቀደ ተወሰኑል እና የተከለከለ ተወሰኑል ናቸው።

የተፈቀደ ተወሰኑል እና አይነቶቹ

የተፈቀደ ተወሰኑል የሚባለው ዋጅብ ወይም ሱና በሆኑ ዲባዳዎች በንግግር፣ በድርጊት ወይም በልብ በማመን አላህ በሚወደው ነገር ወደርሱ መቃረብ ነው።

01 በጥሩ ስሞቹና በተከበሩ ባህርያቶቹ ወደ አላህ መቃረብ፡- በአላህ ስሞችና በተከበሩ ባህርያቶቹ ወደርሱ መቃረብ ካሉት የተወሰኑል አይነቶች መካከል በላጩ፣ አንጋፋውና ለባርያ የሚጠቅም ነው። ማስረጃውም የአላህ (ሱ.ወ) ቃል ነው፡-

﴿وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا﴾ [الأعراف: 180]

“ለአላህ መልካም ስሞች አሉት። (ስትላምኑ) በእርሷም ጥሩት።”
አል-አዕራፍ:180

በመልካም ስሞቹ ወደ አላህ ተቃርባችሁ እሱን ለምኑ ማለት ነው። ይህ አንቀጽ ከአላህ ስሞች ወይም ከርሱ ባህርያቶች ዉስጥ

በአንዱ ወደ አላህ መቃረብ እንደሚቻል ያሳያል። ይህን ስራ አላህ ይወዳል። ለዚህም ነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) ይህንን ይጠቀሙ ነበር። መልእክተኛው (ሰ.ዐ.ወ) በለመኑት እኛም መለመን ይፈቀድልናል። ሰላቦች፣ ታቢዎችና የነሱ ተከታዮች በዚህ መልኩ ለምነዋል።

02 ለማኙ በሰራው መልካም ስራ ወደ አላህ መቃረብ ይችላል። ለምሳሌ አንድ ሙስሊም “አላህ ሆይ! ባንተ ባመንኩኝ እምነቴ፣ በሚወድህ ወዴታ፣ መልእክተኛህን በመከተሌና በርሱ በማመኔ ያለብኝን ችግር አስወግድልኝ” ማለት ይችላል። እንደዚሁም የሚለምን ሰው ለአላህ ብሎ የሰራውን መልካም ስራ ጠቅሰው አላህን ልለምንበት ይችላል። ለምሳሌ በአላህ ባመነው እምነት፣ በሰላት፣ በፆም፣ በጅሃድ፣ ቁርአንን በመቅራት፣ በዚክር፣ ነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) ላይ ሰለዋት በማውረድ፣ በሰራው መልካም ስራና በራቃቸው ወንጀሎች ሁሉ ወደ አላህ መቃረብ ይችላል። ማስረጃውም የአላህ (ሱ.ወ) ቃል ነው።

﴿الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا إِنَّنَا مَعَاذُكَ فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَبِنَا عَدَابَ النَّارِ﴾

[آل عمران: 17]

“እነዚያ፡- «ጌታችን ሆይ! እኛ አመንን ኅጢአቶቻችንንም ለእኛ ማር፤ የእሳትንም ቅጣት ጠብቀን» የሚሉ ናቸው።” ኣሊ ፯፻፳፮: 16 ከሐዲስ ደግሞ ከኛ በፊት የነበሩ ሶስቱ የዋሻ ሰዎች ታሪክ ነው። ሶስት ሰዎች ዋሻ ገቡ። ቋጥኝ ዋሻውን ዘጋችባቸው። ያላቸውን ትልቅ ስራን ፈለጉና በሱ አላህን ለመኑ። አላህም ከፈታላቸውና ከችግር አስወጣቸው። ሐዲሱን ቡኻሪና ሙስሊም ዘገበውታል።

03 በደጋግ ሰዎች ዱዓእ ወደ አላህ መቃረብ፡- ለምሳሌ አንድ ሙስሊም ችግር ወስጥ ይገባል። ለራሱ የአላህን ሐቅ እንዳጎደለ ያውቃል። ወደ አላህ የሚያቃርበውን ጠንካራ ምክንያት ፈልጎ ወደ አንድ ደግ ሰው ተቅዋና እውቀት አለው ብሎ ወደ ሚገምተው ሰው ሄዶ ችግሩን እንዲያስወግድለት አላህን እንዲለምንለት ይጠይቀዋል። ይህ የተወሰደ አይነት የተፈቀደ ተወሰኑል ነው። ሸሪዓውም ይህንኑ ያመላክታል። አላህ (ሱ.ወ) እንዲህ ይላል፡-

﴿رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَتِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ﴾ [الحشر: 10]

“ጌታችን ሆይ! ለእኛም ለእነዚያም በእምነት ለቀደሙን ወንድሞቻችን ምሕረት አድርግ።” ኣል-ሐሸር: 10

ነቢዩም (ሰ.ዐ.ወ) እንዲህ አሉ፡- “ሙእሚን ወንድሙ በሌለበት ዱዓእ ካደረገለት ተቀባይነት አለው።” ሙስሊም ዘግበውታል። ሌላ ሐዲስ አነስ ቢን ማሊክ ከዑመር ቢን አልኸጣብ የዘገበው ሐዲስ ነው። እሱም፡- “ዑመር ቢን አልኸጣብ ዝናብ ሲጠፋ በዐባስ ቢን ዐብዱል ሙጠሊብ ዝናብን ይፈልግ ነበር። እንዲህም ይል ነበር “እኛ በነቢያችን (ሰ.ዐ.ወ) ወዳንተ እንቃረብ ነበር፤ ታዘንብልናለህም። አሁን ደግሞ በነቢያችን አጎት ወዳንተ እንቃረባለን፤ ስለዚህ አዝንብልን። ይዘንብላቸውም ነበር።” ቡኸሪ ዘግበውታል። የዑመር ቃል ትርጉምም እንደሚከተለው ይሆናል፡- እኛ ወደ ነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) ሄደን ዱዓእ እንዲያደርጉልን ጠይቀን በዱዓቸው ወደ አላህ እንቃረብ ነበር፤ አሁን ደግሞ ስለ ሞቱ ዱዓእ ሊያደርጉልን አይችሉም። ስለዚህ ወደ ነቢያችን አጎት ዐባስ ሄዴን ዱዓእ እንዲያደርግልን እንጠይቀዋለን ማለት ነው።

እነዚህ ሶስቱ የሚፈቀዱ የተወሰሱ አይነቶች ናቸው። ከነሱ ውጭ ያሉት ማስረጃ የላቸውም። እነዚህ ያለፉት ሶስቱ ብይናቸው ይለያያል። ከነሱ ወስጥ ግዴታ የሚሆኑ አሉ። ለምሳሌ በአላህ ስሞች፣ በባህርያቶቹ፣ በኢማንና በተውሒድ ወደ አላህ መቃረብ ግዴታ ነው። ሱና የሚሆኑም አሉ። ለምሳሌ በመልካም ስራና በደጋግ ሰዎች ዱዓእ ተወሰሱ ማድረግ ሱና ነው።

ስለዚህ ሁሉም ሙስሊሞች በችግር ጊዜ በተፈቀዱ የተወሰሱ አይነቶች ብቻ ወደ አላህ መቃረብ ይኖርባቸዋል። አላህን አፍረውና ለሱ ታዘው ቢድዓና ወንጀልን መተው አለባቸው።

የተከለከለ ተወሰሱ እና አይነቶቹ

የተከለከለ ተወሰሱ የሚባለው አላህ በማይወደው ንግግር፣ ድርጊት ወይም እምነት ወደሱ መቃረብ ነው። ይህ የተወሰሱ አይነት ብዙ ሰዎችን ከሚፈቀደውና አላህ ካዘዘን የተወሰሱ አይነት አዘናግቷል። በሚከለከለው ተወሰሱ ተይዘው የታዘዙትን ዘነጉ። በዚህም ስራቸው ከሰሩ።

አሁን ደግሞ ለኡማው መልካም በማሰብ፣ የኢስላም መልእክትን ለማድረስና ለማሳወቅ ከተከለከሉ የተወሰሱ አይነቶች ጥቂቶቹን እናብራራለን። እነሱም፦

- 01** በግለሰቦች ሐቅ፣ በክብራቸውና በደረጃቸው ተወሰሱ ማድረግ፦
  - ቢድዓ ከሆኑ የተወሰሱ ዐይነቶች መካከል አንዱ ከፍጡራኑ በአንዱ ክብር ተወሰሱ ማድረግ ነው። ለምሳሌ አንድ ሰው “አላህ ሆይ! በነቢይህ ክብር ወይም በእገሌ ክብር እለምንሃለው” ይላል። ወይም በነቢዩ ሐቅ ወይም በአንድ ባርያው ሐቅ አላህን ይለምናል። ይህን የተወሰሱ አይነት ኢስላም አያውቀውም። ሁሉንም ነገር ባጠቃለለው በአላህ ቁርአን ውስጥም አልተጠቀሰም፦

[الإنعام: ٣٨] ﴿مَا قَرَّطْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ﴾

“በመጽሐፉ ውስጥ ምንንም ነገር አልተውንም።” አል-አንዓም:38

እንዲሁም በነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) ሐዲስ ውስጥም አልመጣም። አቡ ሁረይራ እንደዘገበው ደግሞ “ነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) የሸንት ቤት አጠቃቀም ሳይ ቀር ሁሉንም ነገር አስተምረውናል።” በነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) ባልደረቦች ስራ ውስጥም አልመጣም። እሱም ያዘዘን በስምቸና በባህርያቶቹ አላህን መለመን ነው። ይህ ቢድዓ የሆነው ተወሰሱ ወደ ትልቁ ሽርክ ሊያደርስ ይችላል። እሱም አላህ (ሱወ) እንደ ዱንያ መሪዎች ወይም ነገስታት ጣልቃ ገብ ያስፈልገዋል ብሎ የሚያምን ከሆነ ነው። ምክንያቱም እሱ ፈጣሪን ከፍጡር ጋር ማመሳሰል ነውና። አላህ ከፍጡራን ጋር አይነፃፀርም። አላህ ከባርያው ለመውደድ ጣልቃ ገብ አይፈልግም። ከተቆጣጠሩ ጣልቃ ገብ አይጠቅመውም።

አንድ ፍጡር ደረጃው የፈለገ ያህል ቢሆንም መለይካ፣ ነቢይ ወይም መልእክተኛ ቢሆንም አላህን በሱ ማነፃፀር አይፈቀድልህም። ምክንያቱም ፍጡር ከፈጣሪ ከጃይ ነው። አላህ ደግሞ ከፍጡር የተብቃቃ ነውና ምንም ጣልቃ ገብ አይፈልግም። አላህ (ሱወ) እንዲህ ይላል፡-

﴿وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَهُمْ رِزْقًا مِّنَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ شَيْئًا وَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٣١﴾ فَلَا تَضْرِبُوا لِلَّهِ الْأَمْثَالَ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿النحل: ٧٢-٧٤﴾

“ከአላህም ሌላ ከሰማያትም ከምድርም ምንንም ሲሳይ የማይሰጧቸውን (ምንንም) የማይችሉትንም ይግነዛሉ። ለአላህም አምሳያዎችን አታድርጉ። አላህ (መሳይ እንደሌለው) ያውቃል። እናንተ ግን አታውቁም። ” አገ-አሰል:73-74

ለዚህም ሰሐቦች ነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) ከሞቱ በኋላ እሳቸውን ትተው ዐባስ ዱዓእ እንዲያደርግላቸው ጠየቁ። እነርሱ ነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) በሕይወት እያሉ “አላህ ሆይ! ለነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) ክብር ስትል አዝንብል?” እያሉ ቆይተው እሳቸው ሲሞቱ “አላህ ሆይ! ለዐባስ ክብር ስትል አዝንብል?” ወደ ሚለው ቀየሩ ማለት አይደለም። ምክንያቱም ሰሐቦች እንደዚህ አይነት ቢድዓ የሆነ ተወሰሱ ከነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) አልተማሩምና። ከቁርአን ውስጥም ምንም አይነት መሰረት የለውም። ለዚህም ነው ያልሰሩት። አንድ ሰው ከሞተ በኋላ በሱ ተወሰሱ ማድረግ የሚቻል ቢሆን ኖሮ የነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) ከሁሉም ይበልጥ ነበር። ይህ የተወሰሱ አይነት በመካ ዘመን ከነበረ ሽርክ ጋር አንድ ነው። አላህ (ሱወ) ሲለነሱ እንዲህ ይላል፡-

﴿مَا تَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ﴾ [الزمر: ٢]

“ወደ አላህ ማቃረብን እንዲያቀርቡን እንጅ ለሌላ አንገዛቸውም» (ይላሉ)።” አዝ-ዙመር:3

በፍጡር ወይም በክብሩ ተወሰሱ ማድረግ ከተጀመረ፣ ደረጃው የፈለገ ያህል ቢሆንም ጥቅም ማምጣት ወይም ጉዳት መከላከል ይችላል የሚል እምነት ውስጥ በጥቂቱም ቢሆን ከተገባ ከእሱም የሚያስወጣ ትልቁ ሽርክ መሆኑን እውቅ።

02 ወሊዮችንና ደጋግ ሰዎችን መለመን፣ ለነሱ መሳልና እርዳታ መጠየቅ፡- ደጋግ ሰዎችን መለመን፣ በከብራቸው መቃረብን መፈለግና ለነሱ መሳል በአላህ ኅይማኖት ውስጥ ፈፅሞ የለም።ይልቁንም እሱ ከትልቁ ሽርክ ነው። ተውሐድንም

ይገረራል። ለምሳሌ አንድ ሰው “ሰይዲ ሆይ! እገሌ ሆይ! እጄን ያዘኝ፤ እንዲህ አድርግልኝ። ወይም እኔ ባንተ ጥበቃ ወስጥ ነኝ፤ ወይም ባንተና በአላህ ነው የሚኖረው” ማለት ከሽርክ ይመደባል።

እንዲሁም ለሞተ ሰው መሳል የተፈቀደ ተወስሱል አይደለም። ለምሳሌ አንድ ሰው “ሰይዲ እገሌ ሆይ! አላህ ሰላይ ከሰጠኝ ላንተ እንዲህ አድርግልሃለው፤ ሰይዲ እገሌ ሆይ! ላንተ እንዲህ አድርግልሃለው። ወይም እንዲህ አይነት ነገር ካገኘውኝ ላንተ እንዲ አይነት ነገር አድርግልሃለው” ይላል። እነዚህን የመሳሰሉት ስለቶች ሁሉ ከአላህ ሌላ ባለ ነገር መሳል ነው። ከአላህ ሌላ ላለው አካል አምልኮትን መስጠትም ነው። ኢስላም ከእንዲህ አይነቱ ተግባር የጠራ ነው። አላህ (ሱወ) እንዲህ ይላል፡-

﴿ وَجَعَلُوا لِلَّهِ مِمَّا ذَرَأَ مِنَ الْحَرْثِ وَالْأَنْعَامِ نَصِيبًا فَقَالُوا هَذَا لِلَّهِ بِرِعْمِهِمْ وَهَذَا لِشُرَكَائِنَا فَمَا كَانَ لِشُرَكَائِهِمْ فَلَا يَصِلُ إِلَى اللَّهِ وَمَا كَانَ لِلَّهِ فَهُوَ يَصِلُ إِلَىٰ شُرَكَائِهِمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿۱۳۶﴾

[الأنعام: 136]

“ለአላህም ከፈጠረው ከአዝመራና ከግመል፣ ከከብት፣ ከፍየልም ድርሻን አደረጉ። በሐሳባቸውም «ይህ ለአላህ ነው። ይህም ለተጋሪዎቻችን ነው።» ለተጋሪዎቻቸውም «(ለጣዖታት) የኾነው ነገር ወደ አላህ አይደርስም። ለአላህም የኾነው እርሱ ወደ ተጋሪዎቻቸው ይደርሳል» አሉ። የሚፈርዱት ፍርድ ከፋ!”

ከአላህ ሌላ ወዳሉት ነገሮች መዘርና እነሱን መለመን፣ በነሱ ላይ ድንኳን መስራት፣ ወይም መቃብራቸው ላይ ማብራት ማስገባትና ሌሎችም መካይማን የሚሰሩትን ስራ መስራት የነቢዩ (ሰ.ወ)፣ የሰሐቦችና የታቢዎች ስራ አይደለም። እነሱ የሚለመነው አላህ ብቻ እንደሆነ ያምናሉና። አላህ (ሱወ) እንዲህ ይላል፡-

﴿ وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ ﴿۱۸۶﴾ فَلَيْسَ سَمِعُوهُمْ لَئِن سَأَلْتَهُمْ لَيَنْبَغِينَ عَلَيَّ إِنِّي سَمِعُهُمْ شُكْرًا ﴿۱۸۷﴾

[البقرة: 186]

“ባሮቼም ከእኔ በጠየቁህ ጊዜ (እንዲህ በላቸው)፡- እኔ ቅርብ ነኝ። የለማኝን ጸሎት በለመነኝ ጊዜ እቀበለዋለሁ። ስለዚህ ለኔ ይታዘዙ፤ በኔም ይመኑ፤ እነሱ ሊመሩ ይከጀላልና።” አልቀራ፡፡186 የተውሒድ ሰዎች ኢማም የሆኑት ነቢዩ (ሰ.ወ) “ሩባዳ ማለት ዱዓእ ነው” ብለው አስተምሯቸዋል። ታዲያ ዱዓእ የአላህ ሐቅ ሆኖ ሳለ እንዴት ለሌላ አካል ይደረጋል?

በተጨማሪ እነኚህ ስራዎች ሁላቸውም ነቢዮቶችና መልእክተኞች የተላኩበት የተውሒድ ቃልን ይገረራሉ። የተውሒድ ቃል አምልኮትን ከሁሉም አካል አስወግዶ ለአላህ ብቻ ያረጋግጣል። ነቢዮቶች አላህ ከስራዎች መልካሙና ከሱ ሽሪዓ ጋር የሚሰማማን እንጂ አይቀበልም የሚለውን አብራርተዋል። አላህ ሁሉንም ወንጀል ይምራል፤ ሽርክ ብቻ ሲቀር። አላህ (ሱወ) እንዲህ ይላል፡

﴿ إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدِ

أَفْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا ﴿النساء: ٤٨﴾

“አላህ በእርሱ ማጋራትን በፍጹም አይምርም። ከዚህ ሌላ ያለውን (ኅጢአት) ለሚሻው ሰው ይምራል። በአላህም የሚያጋራ ሰው ታላቅን ኅጢአት በእርግጥ ቀጠፈ።” *ሳ-ኒሳ:48*

03 በወልዮች መንፈስ ላይ ማረድና ለአምልኮት መቃብራቸው ዘንድ መቀመጥ

አንድ አንድ መጋይም የሆኑ ሙስሊሞች የሚሰሩት፣ በወሊዮች መቃብር ላይ፣ በመሰብሰቢያቸውና በቁባቸው አከባቢ በተለያዩ ጊዜ የለመዱት እርድ፣ በሽተኛን ወደዚያ መውሰድ፣ ለአምልኮት እዚያ መቆየት፣ ማደር፣ መቃብሩ ዉስጥ ባሉ ሰዎች ምልጃ መፈለግ፣ ከአላህ ጋር እነሱን መለመን፣ ከነሱ ዱዓን መፈለግ እና ከነርሱ እርዳታን መፈለግ እነዚህ ሁሉ ጥሜት የሆኑ ቢድዓዎች ናቸው። አላህም አልፈቀደም። የቀደምት መጋይማን ስራና በዒባዳ ዉስጥ በአላህ ማጋራትም ነው። አላህ (ሱወ) ከዚህ ሽርክ ስከለክል እንዲህ ይላል፡-

﴿وَأَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا﴾ [النساء: 31]

አላህንም ተገዙ። በእርሱም ምንንም አታጋሩ። *ሳ-ኒሳ:36*

﴿فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ﴾ [البقرة: 22]

“እናንተም (ፈጣሪነቱን) የምታውቁ ስትኾኑ ለአላህ ባላንጣዎችን አታድርጉ።” *ሳልበቀራ:22*

በዚህ ዉዳቂ ራዕይ ላይ የሚቆይና አይቶ ዚም የሚል ሰው ሑክሙ (ብይኑ) አንድ ነው። እርሱም በአላህ ማጋራት ነው።

ወደ ኢስላም የሚጠጉ ብዙ መጋይማን ይህን ቢድዓ የሆነ ተወስሏል ይዘው በቁርአን፣ በሐዲስና በኡማው ስምምነት ተረጋግጦ የተፈቀደውን ተወስሏል ትተው ምንም ሳይጠቀሙበት ሲቀሩ ስታይ ትገረማለህ። በሱ ፋንታ እራሳቸው የፈጠሩትን ዱዓ እ ስያደርጉና አላህ ያልፈቀደውን፣ ነቢዩም (ሰ.ዐ.ወ) ያልተገበሩትንና ከዚህ ኡማ ቀደምት ያልተገኘ ቢድዓ የሆነን ተወስሏል ሲጠቀሙ ታያለህ።

ይህንን ቢድዓ የሆነ ተወስሏል በመቃወም እኛ የመጀመሪያ አይደለንም። እንዲሁም በእስላም ይህ መሰረታዊ ሲሆን የሚከለከሉት መጤ ቢድዓዎች ናቸው። እንዲሁም ይህ የሰላሳቸ፣ የታቢዮች፣ የአራቱ ኢማሞችና የነሱ ተከታዮች መዝሀብ ነው።

ተወሰሱን አስመልክቶ ሙስሊሞች ከሐቅ ያፈነገጡባቸው ምክንያቶች

የመጀመሪያው ምክንያት፡ ተወሰሱን አስመልክተው ለብዙ ሰዎች ጥማት ምክንያት የሆነው ጭፍን መከተል (ተቅሊድ) ነው። ተቅሊድ ማለት አንድ ተናጋሪ ያለ ማስረጃ የተናገረውን ቃል መያዝ ነው። ይህ በሸሪዳም የተከለከለ ነው። ሙቀልድ የሚባለው አንድን ዓለም ብቻ የሚከተል ሰው ሲሆን በተቃራኒው ማስረጃ ቢረጋገጥም ከሱ ቃል አይወጣም። ከእንዲህ አይነቱ ስራ አላህ (ሱወ) በብዙ የቁርአን አንቀጾች ወስጥ ከልክሏል። አላህ (ሱወ) እንዲህ ይላል፡-

﴿وَإِذْ قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَنبَغُ مَا آلَفْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أَوْ لَوْ كَانُوا

آبَاءَهُمْ لَاتَّبَعُوا سَيِّئًا وَلَا يَهْتَدُونَ ﴿البقرة: 170﴾

“ለእነርሱም «አላህ ያወረደውን ተከተሉ» በተባሉ ጊዜ «አይደለም አባቶቻችንን በርሱ ላይ ያገኘንበትን ነገር እንከተላለን» ይላሉ። አባቶቻቸው ምንም የማያውቁና (ወደ እውነት) የማይመሩም ቢኾኑ (ይከተሉዋቸዋልን?)” አልበቀራ፡170

ቀደምት ዓለሞችና የዚህ ኡማ ሙጅተህዶች ከንዲህ አይነቱ ተቅሊድ ከልክለዋል። ምክንያቱም ይህ ተቅሊድ ሙስሊሞች ለመጨቃጨቅና

አንድነታቸው እንዲዳከም ምክንያት ይሆናል። አንድነት ነቢዩን (ሰ.ዐ.ወ) በመከተል፣ በክላፍ ጊዜ ወደ ቁርአንና ሐዲስ በመመለስ ይገኛል። ለዚህም አንዲም ሰሐባ አንድን ሰው ተቅሊድ ሲያደርግ አን-ናይም። እንደዚያውም አራቱ ኢማሞች ለራዕያቸው ወገንተኝነትን አልያዙም። ለነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) ሐዲስ ብለው ራዕያቸውን ይተዋሉ። ሌሎችም የነሱን ማስረጃ ሳያዩ እነሱን እንዳይከተሉ ይከለክሉ ነበር። ቀጣዩን የአላህን ቃል ትርጉም ይረዱ ነበር፡-

﴿ اَتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ إِنَّاكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ قَلِيلًا مِمَّا تَدَّكَّرُونَ ﴾ [الأعراف: ٣]

“ከጌታችሁ ወደእናንተ የተወረደውን ተከተሉ። ከአላህም ሌላ ረዳቶችን አትከተሉ። ጥቂትን ብቻ ትገሰጻላችሁ።” አል-አዕራፍ፡3

ሁለተኛው ምክንያት፡ የተወሰኑ የቁርአን አንቀጾችና ሐዲስን ይዞ ሌላውን መተው ነው። ይህም ሆኖ እነሱ ለፈለጉት ነገር ማስረጃ አትሆንም፤ ራዕያቸውን አትደግፍም። ዳሩ ግን እነሱ ትርጉሟን አልተረዱም ወይም ወድቅ የሆነን ትርጉም ሰጧት። ከነዚህ አንቀጾች ዉስጥ አንዱ ቀጣዩው የአላህ (ሱወ) ቃል ነው፡-

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَعُوا إِلَيَّ الْوَسِيلَةَ ﴾ [المائدة: ٣٥]

“እናንተ ያመናችሁ ሆይ! አላህን ፍሩ። ወደርሱም መቃረቢያን (መልካም ሥራን) ፈልጉ።” አልማኢዳ፡ 35

እዚህ ላይ መቃረቢያ የተባለው አላህን መቃዘዝና እሱ የሚወደውን ነገር መስራት ነው። ይህ በተፍሲር ልቃዉንት ዘንድ ክላፍ የለውም። ይህን አንቀፅ ከአላህ ሌላ ያለውን ነገር እርዳታ ለመጠየቅ ማስረጃ

አድርጎ ማቅረብ አላህን ንግግር ማጣመም ነው። ምክንያቱም አላህ ያዘዘው ተወሰሱ መልካም ስራና እሱ የሚወደውን ነገር መስራት ነው። ይህ ደግሞ በተፍሲር ልቃዉንት ዘንድ ክላፍ የለውም። ከሐዲስ ደግሞ ትክክለኛ ትርጉሙ የተምታታባቸው ቢኖር ዑመር በዐባስ ተወሰሱ ማድረጉን ተናግረን ያሳለፍነው ነው። እሱ ለነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) ቅርብ ሲለሆነ በአካሉ ተወሰሱ አደረገ አሉ። እኛ የሚገለው “የዚድ ቢን አስወድ አልጀርቪ ሙዓውያና ሙስሊሞች ዝናብን ፈልገው በሱ ተወሰሱ ሲያደርጉ ጀርቪ ዱዓእ አደረገና ዘነበላቸው።” የርሱስ ምንድነው? የአይነ ሰውሩ ሰዉዬ ሐዲስም እንዲሁ ነበር። ለነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) “ጤናዬን እንዲመልስልኝ አላህን ለምንሉኝ” አላቸው። ነቢዩም (ሱ.ዐ.ወ) እንዲህ አሉ፡- “ከፈለክ እለምንልሃለው፤ ከፈለግክም ትታገሳለህ። እሱም የተሻለ ነው።” ሰዉዬውም ለምንልኝ አላቸው። ነቢዩም (ሰ.ዐ.ወ) ዉዳእ አሳምሮ እንዲያደርግና ቀጣዩን ዱዓእ እንዲለምን አዘዙት፡-

አላህ ሆይ! እኔ ባንተ ነቢይ በሙሐመድ የእዝነት ነቢይ በሆነው ወዳንተ ዘራለው። ሙሐመድ ሆይ! እኔ ጉዳዩ እንዲፈጸምልኝ ባንተ ወደ ጌታዬ ዘራለው። አላህ ሆይ! ምልጃውን ተቀበልልኝ።

አይነም የሚያይ ሆኖ ተመለሰ። የሐዲሱ ትርጉም ግልፅ ነው። ነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) ዱዓእ እንዲያደርጉለት ጠየቃቸው። አላህ ከነቢዩም (ሰ.ዐ.ወ) ዱዓቸውን እንዲቀበላቸው “አላህ ሆይ! ምልጃውን ተቀበልልኝ” በማለት ለመነ።

ሶስተኛ ምክንያት፡- ደዒፍና መውዱዕ በሆኑ መስረት በሌላቸው

ሐዲሶች መሰረት ነው። እንደውም አንድ አንዴ የእስላምን መሰረት የሚቃረን ልሆን ይችላል። ለምሳሌ ያህል የተወሰነውን እንጥቀስ።

“በክብሬ ወደ አላህ ተቃረቡ፤ ክብሬ አላህ ዘንድ ትልቅ ነውና።”

“አደም ወንጀል በሰራ ጊዜ ጌታዬ ሆይ! ወንጀሌን እንዲትምረኝ በሙሐመድ ሐቅ እለምንሃለው አለ። አላህም አደም ሆይ! ሙሐመድን ሳልፈጥረው እንዴት አወቅከው? አለው። አደምም አለ። ጌታዬ ሆይ! በእጅህ ፈጥረኝን አንተ ዘንድ ካለው ነፍስ በነፋህብኝ ጊዜ ራሴን ቀና አደረግኩኝና የዐርሽ መቆሚያዎች ላይ ላ እላህ እለላህ ሙሐመዱን ረሱሉላህ የሚል አየሁኝ። እኔም ከሁሉም በላይ ወዳንተ የሚወደድ ሰው ስም ወደ ራስህ እንዳስጠጋህ ገባኝ አለ። አላህም ምረሃለው፤ ሙሐመድ ባይ ኖር ኖር አልፈጥርህም ነበር አለው።” ኢማም አዝ-ዘሀቢ አልሚዛን ዉስጥ ይህ ሐዲስ ዉድቅና መውደብ (የተፈበረከ ነው) ብለዋል።

“ከቤቱ ወደ ሰላት ወጥቶ አላህ ሆይ! እኔ ለማኞች ካንተ ባላቸው ሐቅ እለምንሃለው፤ በዚህ እርምጃዬ ሐቅም እለምንሃለው ያለ ሰው...” ሐዲሱ ደዲፍ ነው። ሽይኹል ኢስላምና ዘሀቢ ደዲፍ አድርገውታል።

በመጨረሻ፡- የተውሒድ ባለቤት የሆነ ሰው ይህን የተከለከለውን ተወሰሱ የመራቅ ግዴታ አለበት። ምክንያቱም በሱ መሰራት ትልቁ ሽርክ ወይም ትንሹ ሽርክ ወይም ቢድዳ ዉስጥ ያስገበዋልና። እንዲሁም እሱ በዱዳ ውስጥ ድንበር ማለፍ ነው። ተቀባይነት እንዳያገኝ እሱ ብቻ በቂ ነው። ምክንያቱም አላህ (ሱወ) ከሱ ድንጋጌ ጋር የተስማማውን ስራ ብቻ ይቀበላልና። አሁንም የተውሒድ ባለቤት የሆነ ሰው

የቁርአንና የሐዲስ ዱዳ እ ላይ ማተኮር አለበት። ምክንያቱም እሱ ተቀባይነት ለማግኘት ይበልጥ ይቀርባልና፤ እንደዚሁም በቁርአንና በሐዲስ የመጡ ዱዳዎችን ማድረግ ምንዳን ያስገኛል።

ተስፋ... አላህ ሆይ! እኛ በጥሩ ስሞችህና በተከበረ ባህርያቶችህ፤ ባንተ ባመን እምነታችን፤ ለነቢይህ ባለን ዉዴታና እሱን በምንከተለው ድርጊት፤ እንዲሁም ያንተን ፊት ፈልገን በሰራነው ስራ ሁሉ “የተውሒድ ባለቤት ባሮችህ እንዲታደርገን፤ ባንተ መንገድ የሚሰሩ፤ ባንተ ጥሪ የሚጣሩና በነቢይህ (ሰ.ወ) መመሪያ ላይ የሚንሆን እንዲታደርገን፤ ሐቅ ላይ እንዲታጸናና በጠላቶቻችን ላይ ድል እንዲታገናፍን እንለምንሃለን። አንተ ሰሚ፤ ዱዳ እ ተቀባይ ነህና።

የአላህ እዝነት በነቢያችን ሙሐመድ፤ በቤተሰቦቻቸው፤ በባልደረቦቻቸውና እስከ ቂያማ ድረስ እነሱን በተከተከለ ሁሉ ላይ ይስፈን።

ተፈፀመ!!!

IslamHouse.com

 IslamHouseAM/ Bengali.IslamHouse islamhouse.com/am/

 channel/UC0T_q-4JkqIMTfmxalL3kTw

For more details visit
www.GuideToIslam.com

contact us :Books@guidetoislam.com

 Guidetoislam.org Guidetoislam1 Guidetoislam www.Guidetoislam.com

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة

هاتف: +966114404900 فاكس: +9661144970126 ص ب: 29465 الرياض: 11457

ISLAMIC PROPAGATION OFFICE IN RABWAH

P.O.BOX 29465 RIYADH 11457 TEL: +966 11 4454900 FAX: +966 11 4970126